

Mýty o otroctví

- CZ24 News | 2. července 2020

Asi málokteré historické období lidstva a společenský prvek naší historie je natolik opředen různými mýty, polopravdami a dezinformacemi jako fenomén otroctví a éra otrokářských společností...

Jak trefně napsal uznávaný český sociolog Petr Hampl, **„bílý muž otroctví nevymyslel, ale byl to on, kdo ho zrušil...“**, přestože jde o zjednodušení, tak ve své historické podstatě má pravdu.

Pojďme se podívat, jak to s otrokářství, kterým se dnes „vinou bílého muže“, tolik ohání levičáci, skutečně bylo. Bílý muž je totiž dodnes nucen omlouvat se dokola za něco, na čem měl jen velice malý podíl. Jmenujme si tedy pár mýtů.

Mýtus: Otroctví vytvořila bílá rasa

Skutečnost: Historie otroctví je velice dlouhá a navzdory veškeré snaze bílé rasy o vymýcení otroctví a otrokářských praktik, tento fenomén a institut dodnes v určitých podobách přežívá. Otrokářství vzniklo se zánikem prvobytně pospolné společnosti a rozvojem zemědělství, nicméně jako plnohodnotná společnost se konstitovalo, až v Sumeru kolem roku 3500 př. n. l.

Mýtus: Otroctví bylo rasistické

Skutečnost: Starověká Persie, Čína, akkadská říše, Sumer, Asýrie, Babylon, Indie, Řím a Řecko, stejně jako islámské chalífáty a sultanáty a africká království, byla postavena na otrokářství, ale jen zlomek z nich byl provozován bílou rasou, konkrétně řecké a římské otrokářství. Téměř po celou historii bylo otrokářství nerasové. Otroci byli běloši i černoši. Většina římských otroků byla bílých.

Mýtus: Běloši unášeli černochoy do otroctví

Skutečnost: Drtivá většina černých otroků prodaných bílým otrokářům byla prodána samotnými africkými králi a kmenovými náčelníky. Žádné výpravy za otroky se nekonaly. Bílý otrokáři spolupracovali s africkými králi a ti jim prodávali své poddané. Černí afričtí králové a vůdci tak měli svůj podíl na zotročování vlastních lidí.

Mýtus: Běloši ovládali obchod s otroky

Skutečnost: Asi největší ze všech otrokářských mýtů. Dominance bělochů v otrokářství se nesla pouze v době Římské říše, kdy byl tento fenomén vyvrácen nastupujícím křesťanstvím, a poté, až v době pozdního kolonialismu. Drtivá většina otroků ve středověku a raném novověku, stejně jako v současnosti, byla v područí islámu. Islám je otrokářské náboženství, nejen tím, jak se chová, ale tím, že samo o sobě otrokářství schvaluje.

System Šaria, jasně vymezuje otrokářské praktiky a vražedný nájezdník a násilník Mohammed měl sám otroky, včetně minimálně jednoho černého otroka. Arabští muslimové během své vlády uvrhli do otroctví na 14 miliónů lidí, převážně bělochů, černochoy a Židů. Jen tatarští nájezdníci v Rusku odvěkli do otroctví na jeden a půl miliónu křesťanských rolníků. Berberské loďstvo podporované Osmanskou říší během svého drancování Středoziemního moře zotročilo dva milióny křesťanů. V Sokotském chalífátu bylo přes dva milióny otroků. V oblasti muslimských států Senegalu a Gambie byla zotročena jedna třetina všech obyvatel. Ale nešlo, jen o islám.

Ještě ve 30. letech 20. století bylo v Etiopii přes 2 milióny otroků z celkem 8 miliónů obyvatel.

Otrokářství v Etiopii bylo prvně zrušeno teprve italskými fašisty po obsazení Habeše. Paradox, že? O tom se v dnešních učebnicích historie moc nedozvíte. Definitivně bylo zrušeno, až na nátlak Američanů a Britů v roce 1942. Podobná situace byla, ale i ve střední a jižní Africe, kde jednotlivá etnika zotročovala jiná etnika, bez jakéhokoliv vměšování bílého člověka.

Abychom byli, ale spravedliví. V souvislosti s islámem je nutné říci, že se přeci, jen nakonec jeden muslimský vůdce omluvil africkým černochoy za obrovské zotročování a utrpení, do kterého byli islámským otrokářstvím uvrženi. Byl to Muammar Kaddáfí na sjezdu Africké unie.

A nyní se podívejme na abolicionistické hnutí a na to, co se o něm moc neví, tedy že šlo o hnutí bělošské, protože v žádném africkém a ani islámském státě abolicionismus, tedy boj proti otrokářství, neprobíhal, aniž by k tomu došlo na nátlak bělochů. Nepopíráme účast černochoů jako jedinců, aktivistů, radikálů a vzbouřených otroků na abolicionistickém hnutí, ale nejmocnější silou abolicionismu byli běloši.

Království Izrael v roce 1000 př. n. l. praktikovalo otrokářství, ale každý otrok byl před zákonem lidskou bytostí a jeho smrt byla trestána. Navíc podle židovského zákona byli uprchlí otroci chráněni a byl jim poskytnut azyl. Solónovy reformy v antickém Řecku osvobozují lidi z dlužního otroctví a ve stejném duchu se nese římská zákonná reforma z roku 326 př. n. l. Papež Jan VIII. v roce 873 odsuzuje otrokářství a zotročování křesťanů a ani ne o sto let později Benátská republika staví otroctví mimo zákon na svém území. 1215 Magna Charta zakazuje otrokářství v Anglii. O sto let později Ludvík X. zakazuje otrokářství na kontinentální Francii. Roku 1347 Kazimír III. Veliký v Polsku likviduje otroctví. Roku 1416 obchodní republika Ragúsa zakazuje otrokářství. V druhé polovině 15. století Isabela Kastilská vede systematický boj proti otrokářství na všech územích osvobozených od islámu, kde otrokářství vzkvétalo. Roku 1493 zakazuje zotročování amerických Indiánů. Roku 1537 papež Pavel III. odsuzuje a zakazuje zotročování amerických domorodců. 1588 litevské velkovévodství zakazuje otrokářství. O dva roky později japonský císařský regent zakazuje otroctví v Japonsku. 1783 bylo otroctví zrušeno na Krymu, když Rusové svrhli obávaný a krutý Krymský chanát. 1801-1815, berberské války, na jejichž konci je destrukce mocné otrokářské flotily a osvobození tisíců otroků z područí Osmanské říše a Berberů. 1806 Thomas Jefferson v americkém Kongresu volá po kriminalizaci otrokářství a o rok později Velká Británie zakazuje transatlantický otrokářský obchod. Britové následně vedou řadu ozbrojených výprav proti otrokářským pevnostem. 1815 všechny mocnosti Vídeňského kongresu (Velká Británie, Prusko, Rusko, Švédsko-norská unie, Španělsko, Francie, Portugalsko a Rakousko) deklarují odpor k otrokářství. 1816 angloholandská flotila ničí otrokářské pevnosti v Alžíru a roku 1830 dobývají Francouzi Alžír a definitivně likvidují nejmocnější baštu otrokářství. 1840 první Světový protiotrokářský kongres v Londýně. 1846 tuniský vládce Ahmad I. na nátlak Britů zakazuje otrokářství, ale jeho nástupce obnovuje otroctví. 1847, Osmané jsou přinuceni zastavit otrokářský obchod v Africe. V průběhu druhé poloviny 19. století a celého 20. století vynucují civilizované a vyspělé transatlantické národy rušení otrokářství po celém světě. Poslední stát, který oficiálně zakázal otrokářství, byla muslimská Mauretánie v roce 2007.

Důvod, proč běloši bojovali proti otrokářství, byl ten, že si byli vědomi toho, že svobodný člověk má větší motivaci pracovat a postará se o sebe. Po řadu století bylo otrokářství zneužíváno bílou rasou, ale faktem je, že z celé historie šlo o zlomek této etapy. A důvod, proč v islámské společnosti nikdy nevzniklo protiotrokářské hnutí, je ten, že protiotrokářské hnutí by nevyhnutelně bylo i hnutím protiislámským.

Otrokářství nicméně přežívá dodnes a to zejména v zemích třetí světa. Udává se, že v současné době se v dlužním, sexuálním, či ekonomickém otroctví nachází na 42 milionů lidí, většinou v islámských státech, ale i v Africe a jihovýchodní Asii. Například ve zmíněné Mauretánii je dodnes v otroctví na 600 tisíc lidí, tedy téměř 1/5 všech obyvatel.

Tolik k vině bílého člověka na otrokářství. Bílý člověk má „vinu“ jen na likvidaci otrokářství.

Herakleios Stalker